INTERVIUL SĂPTĂMÎNII

„DE CE AM JUCAT PÎNĂ LA 39 DE ANI ? LA MIJLOC A FOST UN FEL DE REVOLTĂ A MEA !"

Invitatul „Interviului săptămînii" este astăzi inginerul IOSIF LERETER, maestru emerit al sportului, deținătorul „Trofeului fair-play", jucătorul care, după celălalt mare Iosif, l-am numit pe Petschovschi, a devenit a doua mare figură a soccerului nostru, datorită longevității sale fotbalistice ieșite din comun : a fi pînă la 39 de, ani și mai bine în prima linie, printre cei mai buni, iată marea performanță a lui Lereter.

Așadar :

— Ce ai simțit cînd tribunele te aplaudau la unison, și-ți scandau numele ?

— E greu de spus. A fost și bucurie, multă bucurie, dar și nostalgie. Nostalgie deoarece clipele trăite pe stadionul din Arad, străjuit de imensul turn cu însemnele fabricii, au însemnat punct final unei activități de un sfert de veac; bucurie — pentru acea manifestație de simpatie a publicului. Înseamnă că lumea din Arad m-a iubit, că cei cinci ani petrecuți la U.T.A. nu au trecut în zadar. Nici nu mă așteptam să vină un public atît de numeros. Dar, repet, și nostalgia a fost mare chiar dacă nu m-am manifestat. Faptul că te desparți de ceea ce ți-a plăcut pune stăpînire pe tine chiar dacă vrei să te arăți că ești tare...

— Ce a însemnat U.T.A. pentru dumneata ?

— Perioada cu cele mai mari satisfacții pe plan sportiv. Sincer să fiu, n-am visat vreodată să trăiesc acele momente de încîntare: de două ori campion al României, învingător al lui Feyenoord în acele meciuri de epopee fotbalistică, prezent în sferturile de finală ale ediției trecute în „Cupa U.E.F.A.". Au fost și necazuri — ce sportiv nu le are ? — și ele s-au numit fie Legia Varșovia, fie Norrköping. Legea, în sport, e să învingă cel mai bun și trebuie să i te supui, fie că vrei, fie că nu. A existat în viața mea și „perioada Poli". Una nu se poate compara cu cealaltă. La „Poli", altele au fost satisfacțiile. E drept, am adus la Timișoara „Cupa României" în 1958, dar cele ce au primat au fost satisfacțiile studenției, cele legate de obținerea unui titlu, acela de inginer mecanic.

— Cum explici că doar după 34 de ani ai reușit cele mai frumoase rezultate din cariera sportivă a dumitale ?

— La mijloc este și un fel de revoltă a mea. Da, da ! Să mă explic. Acum vreo 10—15 ani, în fotbalul nostru, în presă, exista „campania" întineririi echipelor. Teoretic, nimic rău în asta. În fapt, erau decretați drept „bătrîni" jucători de 25—27 de ani, se cerea scoaterea lor din fotbal și înlocuirea cu băieți tineri. Niciodată nu am înțeles această teorie, după părerea mea, total greșită. Mi-amintesc că C.C.A. și-a schimbat în mai puțin de un an toată garnitura de aur. Fotbaliștii care puteau să mai joace au fost trecuți pe banca antrenorilor sau în diferite munci în cadrul clubului bucureștean. Și ce s-a întîmplat cu C.C.A. mult timp după operația de întinerire ? S-a zbătut pe undeva pe la mijlocul clasamentului sau chiar mai jos. Cînd te simțeai mai în puteri, cînd deprinseseși tainele meseriei, erai decretat „bătrîn" și trecut pe linie moartă. Eu am vrut să infirm această „teorie" care pe atunci a avut destui aderenți și și-a făcut loc datorită faptului că antrenorii noștri, fiind destul de slab pregătiți, nu știu ce să-i mai învețe pe așa-zișii „bătrîni". Eliminarea jucătorilor mai în vîrstă s-a făcut și datorită faptului că antrenorii nu se puteau impune în fața unor fotbaliști care ajunseseră să cunoască toate secretele meseriei. E mult mai ușor să te impui în fața unor tineri care primesc totul fără discernămînt. Or, dacă ajungi la maturitate și joci bine, înseamnă, pe de o parte că știi ce trebuie să faci în teren, iar pe de alta că duci o viață sportivă, că știi ce și cît să mănînci, cît să dormi etc.

Dar fiindcă a venit vorba despre astfel de probleme mai există un bai, cum spune ardeleanul: de ce trebuie să copiem mecanic, de la străini, metode de antrenament, sisteme de joc etc ? De ce a trebuit să importăm această așezare 1—4—2—4 ? Brazilienii au inventat-o și aplicat-o dintr-o necesitate a lor, datorită unei situații de fapt. Noi am preluat-o așa cum ni s-a oferit. Într-adevăr, e mai ușor să accepți ceva, de-a gata, decît să-ți pui mintea la contribuție, să-ți bați capul să găsești TU ideea de joc cea mai bună, să vii cu inovații. Eu sînt adversarul fotbalului făcut fără cap și dacă voi deveni vreodată antrenor voi sfida unele „legi" care guvernează antrenamentele și ideea de joc folosită azi de cele mai multe echipe românești și voi acționa așa cum cred eu că e mai bine. Cu deplină responsabilitate. Importante sînt, ca în orice alt domeniu, rezultatele. Firește, rezultatele bune.

— Cu ce antrenori te-ai înțeles mai bine ?

— În cei 25 de ani am lucrat cu o groază de antrenori. Bătrînul Cotormani a văzut primul ceva în mine. A venit la tata și m-a cerut pentru juniorii lui. Mie îmi plăcea schiul, nu fotbalul. Dar m-am rătăcit într-o iarnă; o noapte întreagă am umblat în sus și în jos, n-am mai găsit drumul și am răcit zdravăn. Tata, dorind să mă lecuiască de schi, m-a dat la fotbal.

Apoi de la Stepan Eutim am învățat multe, foarte multe. Anii din urmă au fost legați de Nicolae Dumitrescu. Cu o singură categorie de antrenori nu m-am înțeles : cei care la rău dădeau vina pe jucători, iar la bine — totul li se cuvenea lor, adică antrenorilor.

— În legătură cu începuturile dumitale...

— Au fost grele, foarte grele. La școala din localitatea Oțelul Roșu, eram premiant, dar nemaiputînd urma la cursurile de zi, am urmat o școală de calificare, am devenit strungar de profile și, ca să-mi continui studiile de cultură generală, am intrat la seral. Cursurile erau, firește, seara, de la 6 la 10. În timp ce alții erau liberi și mergeau la restaurant, eu plecam la școală. Pentru ca în acest timp să pot face și fotbal, două săptămîni din trei lucram în schimbul de noapte. Doi ani încheiați am muncit așa. Toate astea m-au ambiționat, am trecut cu bine școala, am progresat și la fotbal, au auzit de mine cei de la Politehnica și iată-mă la Timișoara care a devenit al doilea oraș al vieții mele. Au urmat ani frumoși de studii, am jucat și fotbal, au venit și bucuriile, adică absolvirea facultății, satisfacțiile de pe terenul de sport, căsătoria. A fost greu. Dar e bine să te lovești de greutăți. Te fortifici, iar mai tîrziu știi să apreciezi binele. Tineretul de azi, mulți fotbaliști, au totul de-a gata, nu cunosc greutăți de soiul celor prin care am trecut eu.

— Spune-mi, te rog, cum se simte un fotbalist cînd e apostrofat de public ?

— Depinde de caracterul fiecăruia. Eu nu aveam liniște. Îmi dădeam seama că unde nu e foc nu iese nici fum, deci, ceva trebuie să fi fost. Acasă rememoram faza pentru care „fusesem luat pe sus"; o dată, de două ori, de nouă ori, refăceam mișcările cu... încetinitorul și de cele mai multe ori ajungeam la concluzia că în respectiva fază într-adevăr greșisem. Publicul e în general foarte obiectiv. Dar trebuie să iei de la el ce-ți folosește ție ca jucător. Nu trebuie să iei totul. Nici apostrofările, nici aplauzele. Oricum, faptul că publicul își manifestă nemulțumirea nu-i este nimănui indiferent.

— Ce crezi despre U.T.A. ?

— Acest club a reușit de-a lungul anilor să facă pentru fotbal ceea ce ar trebui să facă fiecare club din țara noastră. Că nu la cel mai înalt nivel, asta e altceva, dar la limita posibilităților sale a făcut-o.

— Dar despre echipa națională ? Ce crezi despre ea, mai ales după meciurile — criticate — din această toamnă ?

— Echipa națională nu poate fi decît o reflectare a campionatului. Că au fost realizate unele rezultate deasupra celor reușite de echipele de club asta e urmarea faptului că tricolorilor li s-au creat condiții mai bune ca acelea pe care le au în clipa de față echipele de club. Și mai e o „cauză" și anume răbdarea lui Angelo Niculescu de a miza pe un nucleu de jucători, indiferent de forma lor de moment, dar de o valoare recunoscută și verificată. Am pentru el toată stima. Cel puțin pentru această răbdare de fier, pentru tăria de a lua din tot ceea ce se spune și se scrie despre echipa națională numai ceea ce merită. Spuneam însă că reprezentativa este o oglindă a campionatului. Și așa și este. E suficient să lipsească Dobrin, Neagu, Dumitrache sau mai știu eu cine, pentru ca să apară clar că înlocuitorii lor nu au clasa celor înlocuiți. La fel și la echipele de club : U.T.A., fiindcă n-are extreme, e obligată să-l folosească pe Sima ! Cum se poate ieși din această situație ? Făcînd din fotbal un sport cu adevărat de mase. Cu cît jucătorii sînt mai mulți, cu atît crește procentul de fotbaliști talentați. Dar și aci, în creșterea tinerilor sportivi, trebuie o legiferare reală, care să stimuleze apariția acestora.

— O ultimă întrebare legată de experiența dumitale : în ce domeniu al fotbalului crezi că s-au făcut progresele cele mai mari ?

— În antrenament. Între ceea ce făceam eu acum 10—15 ani și chiar mai mult și ceea ce am făcut pînă de curînd, la U.T.A., e o diferență colosală. Acum, fotbalul — dacă vrei să faci fotbal de competiție — cere sacrificii fantastice. Să mă refer numai la program. Zilnic antrenamente, duminica meciul, luni recuperare. Înainte erau două, maximum trei antrenamente pe săptămînă. Acum ești la teren și de două ori pe zi. Ceea ce cred eu însă că s-a uitat — sau nu i se acordă încă importanța cuvenită — este, la nivel de performanță, recuperarea psihică. O găsesc cea mai importantă. Degeaba ești excelent pregătit din punct de vedere fizic, dacă ai un psihic slab. Și eforturile tale și ale antrenorilor vor fi în van.

Mircea TUDORAN

• „FOTBALUL PRETINDE MULTE SACRIFICII" • „LA ÎNCEPUT, TIMP DE DOI ANI, AM LUCRAT ÎN SCHIMBUL DE NOAPTE, PENTRU A JUCA ZIUA FOTBAL ȘI A MERGE SEARA LA ȘCOALĂ" • „BĂTRÎNUL COTORMANI M-A CERUT DE LA TATA PENTRU JUNIORII LUI" • „...ÎNSEAMNĂ CĂ ARĂDENII M-AU IUBIT" • „DE CE TREBUIE SĂ COPIEM MECANIC METODE DE ANTRENAMENT, SISTEME DE JOC ?" • „ECHIPA NAȚIONALĂ ? O REFLECTARE A CAMPIONATULUI"

Clipe de neuitat pentru Lereter

CU CITITORII • DIALOG • CU CITITORII • DIALOG •

• FĂRĂ MUNCĂ NU SE POATE. Timișoreanul **GAVRIL COZMAN,** mare pasionat al fotbalului, a rămas surprins neplăcut de... „cît de slab a putut să joace națională noastră în meciul cu Albania, mai ales în repriza a doua. Oricare altă echipă în locul celei albaneze ne-ar fi marcat goluri, obținînd poate chiar victoria. Este rușinos pentru niște jucători ca Nunweiller, Dobrin, Sătmăreanu, Deleanu, Iordănescu, Dembrovschi să alerge pe gazon fără orizont, să nu poată ține la respect, pe teren propriu, niște adversari de mîna a doua. Trebuie lăsate la o parte vorbele frumoase și trecut la muncă serioasă. Altfel nu vom mai ajunge într-un turneu final al C.M....".

— Indiscutabil, fără muncă asiduă nu se mai poate obține nimic în sport. Și tricolorii noștri s-au cam lăsat pe... tînjală. Pînă la următorul meci din cadrul grupei — primăvara anului viitor — este însă timp suficient pentru a se realiza o pregătire fără compromisuri. Ceea ce dorim și noi, și dv. Toți iubitorii fotbalului.

• CA PE VREMURILE BUNE ! „Este foarte adevărat — ține să sublinieze, încă de la începutul scrisorii sale, **FLORICA MORODAN** (Pîncota-Arad) — **U.T.A. a pășit cu stîngul în campionat, obținînd în primele etape rezultate foarte slabe. Dar, acum, echipa noastră, a arădenilor, și-a revenit și ne mîndrim din nou cu ea. Eu una voi continua s-o iubesc și s-o stimez ca pe vremea cînd era campioană...".**

— Foarte frumos, adevărații suporteri nu-și părăsesc echipa preferată, mai ales la... greu !

„Ceea ce mă supără însă foarte tare este faptul că U.T.A., atunci cînd nu merge, aproape că este făcută cu ou și cu oțet, criticată de toată lumea, blamată. De ce mă rog ?"...

— Simplu de răspuns. De la U.T.A. toată lumea are pretenții mult mai mari decît de la, să zicem, C.S.M. Reșița, C.F.R. Cluj sau A.S.A. Tg. Mureș.

„În al doilea rînd, aș dori să transmiteți lui Adamache că mă bucur pentru el că s-a desprins, în sfîrșit, de pe banca rezervelor și a parcurs drumul pînă în poarta echipei naționale. Era și timpul...".

— Într-adevăr, era...

• DOUĂ CONFIRMĂRI. În a doua scrisoare pe care ne-o expediază, **GHEORGHE STÎNGA** (Brad-Hunedoara) ține să ne avertizeze că, în problemele despre care ne relatează, el este ferm convins că are dreptate. Îi trebuie însă o confirmare din partea noastră. Despre ce este vorba ? **„1. Dacă la o centrare de pe extremă mingea iese din teren, prin aer, și revine apoi în suprafața de joc este sau nu este aut ?" ESTE. „2. Dacă golul primit de echipa noastră la Helsinki s-a datorat gafei lui Răducanu de a ține mingea mai mult decît îi permitea regulamentul ?" EXACT.** Așa s-au petrecut lucrurile.

• NU-I NICI UN MISTER. Cu ocazia oricărei supărări cauzate de fotbaliștii noștri și în mod special de tricolori, **IOAN POP** (Oradea), un cititor permanent al revistei noastre, nu se poate abține să nu pună mîna pe pix și să ne scrie. Una dintre problemele care l-au necăjit foarte tare în ultima vreme a fost aceea a accidentaților. **„Există cîțiva jucători ca Dobrin, Dembrovschi, Dumitrache care, atunci cînd și-e lumea mai dragă, se accidentează. Nu înțeleg de ce ? Să fie vorba, oare, de vreun mister ?...".**

— Nu, nu-i nici un mister. Accidentările lor au două mari cauze : 1. jucători ca Dobrin, Dembrovschi, Dumitrache sînt „controlați" sever, în fiecare meci, de apărătorii adverși care, de multe ori, recurg și la mijloace neregulamentare pentru a-i deposeda de balon; 2. de nenumărate ori însă, acești jucători, dornici să joace cît mai repede cu putință după un accident sau altul, reiau activitatea oficială fără să fie complet restabiliți. Și, la o primă ciocnire mai dură, suportă consecințele altei accidentări.

• GRIJA CLUBULUI MINERILOR. „Știți de ce rezistă Jiul în Divizia A ?" — ne întreabă, așa, fără vreun motiv anume, **ION BOGDAN,** din Petroșani.

— Pentru că la această echipă se muncește cu pasiune, hărnicie, modestie.

„Și pentru că Jiul, clubul, s-a îngrijit întotdeauna de soarta jucătorilor săi. Iată, dintre fotbaliștii care i-au îmbrăcat tricourile în ultimii 20 de ani, mulți au devenit ingineri (Romoșan, Farkaș II, Casandra, Martinovici, Libardi etc.), **iar alții au obținut diploma de maistru** (Tîlvescu, Vasiu, Gabor). **În prezent, din formația minerilor noștri, Marincan, Naidin, Cotormani, Făgaș, M. Popescu, Al. Naghi, Mulțescu, Roznal, Stan, Catona I și II sînt studenți. Ei, ce ziceți ?..."**

— Ce altceva putem spune decît : felicitări Jiului.

• OBSERVAȚII DE SPECTATOR. Un bucureștean, **CONSTANTIN DUMITRACHE,** spectator la multe dintre meciurile organizate în Capitală, este pur și simplu indignat de **„starea jalnică în care a ajuns gazonul stadionului 23 August. Ce păzesc, cum își justifică salariile cei care trebuie să îngrijească cea mai mare bază sportivă a țării ?..."**

— Nu știm. Pe semne că o fac în vreun fel. Esențialul este că nimeni nu-i trage la răspundere pentru activitatea de mîntuială.

„În altă ordine de idei. S-a scris atît de mult că, odată cu promovarea Sportului studențesc, se vor relua din nou atractivele cuplajuri bucureștene. Aș dori să aflu motivele pentru care nu mai avem cuplaje...".

— Nu vor cluburile organizatoare. La cuplajul de duminică s-a ajuns, cu chiu cu vai, după multe, discuții. Foarte posibil ca, în etapa următoare, Dinamo să joace pe stadionul său, iar Rapid pe „Republicii". Repetăm, așa vor cluburile. Să aibă la un meci cîte 2—3 000 de spectatori (cazul Steaua — Sportul studențesc), în loc de 30—40 000 !...